

**KORIŠTENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DJELATNOSTI
DENTALNE MEDICINE U HRVATSKOJ U 2022. GODINI**
*HEALTH CARE UTILISATION WITHIN THE DENTAL MEDICINE SERVICE
IN CROATIA IN 2022*

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

Zagreb, 2023.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO – CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO – DIVISION FOR PUBLIC HEALTH
Odjel za zaštitu i liječenje usta i zubi – *Department for Oral and Dental Health care*

ZAGREB, Rockefellerova ulica 7

**KORIŠTENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DJELATNOSTI DENTALNE MEDICINE U
HRVATSKOJ U 2022. GODINI**

***HEALTH CARE UTILISATION WITHIN THE DENTAL MEDICINE SERVICE IN
CROATIA IN 2022***

Autori – Authors:

mr. sc. **Marijana Radić Vuleta**, dr. med. dent.

Željka Draušnik, dr. med.

doc. dr. sc. **Ranko Stevanović**, prim. dr. med.

Anamarija Šinkovec, med. techn.

Pero Ivanko, mag. soc.

2023.

2023

SADRŽAJ - TABLE OF CONTENTS

UVOD	4
INTRODUCTION	4
1. KORISNICI I KONTAKTI – USERS AND CONTACTS	5
2. DIJAGNOSTIČKO-TERAPIJSKI POSTUPCI– DIAGNOSTIC AND THERAPEUTICAL PROCEDURES	7
3. UPUTNICE I RECEPTI – REFERRALS AND PRESCRIPTIONS	12
4. ZABILJEŽENE DIJAGNOZE - RECORDED DIAGNOSES	19
5. USPOREDBA PO GODINAMA – COMPARISON BY YEARS	20

UVOD

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) od 2021. godine prikuplja podatke iz četiriju djelatnosti na razini primarne zdravstvene zaštite: djelatnosti obiteljske (opće) medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena i dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne), putem Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Republike Hrvatske (CEZIH), središnjeg sustava pohrane zdravstvenih podataka i informacija za njihovu standardiziranu obradu na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, a koji je dio zdravstvene informacijske infrastrukture Republike Hrvatske.

Podatke putem CEZIH-a dostavljaju pružatelji zdravstvene zaštite iz navedenih djelatnosti, koji imaju ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje; međutim, prema Zakonu o podacima i informacijama u zdravstvu (NN 14/19) svi pružatelji zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj obvezni su osigurati razmjenu zdravstvenih podataka putem CEZIH-a u roku zadanom navedenim Zakonom.

Podaci za 2022. godinu prikupljeni su iz 2.057 pojedinačnih ordinacija iz djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite, uključujući: domove zdravlja, privatne ordinacije (u zakupu doma zdravlja), ustanove za zdravstvenu skrb i vojne ordinacije.

Za analizu su korišteni opisi dijagnostičko-terapijskih postupaka navedeni u Odluci o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN 56/17).

INTRODUCTION

Since 2021, the Croatian Institute of Public Health (CIPH) has been collecting data from four primary health-care services: family (general) medicine, pre-school children's health service, women's health service and dental health (polyvalent) service via the Central Health Information System of the Republic of Croatia (CEZIH), the central system of storage of health data and information for their standardized processing at the primary, secondary and tertiary levels of health care, forming part of the health information infrastructure of the Republic of Croatia.

Data collected via CEZIH are submitted by health care providers from the above mentioned services, comprising health-care providers contracted by the Croatian Health Insurance Fund; however, per the Health Data and Information Act (OG 14/19), all health-care providers in the Republic of Croatia are obliged to provide for the exchange of health-care data via CEZIH within deadlines set by the said Act.

2022 data were collected from 2,057 individual practice in dental medicine practice, including: health centers, private practices (leased by health centers), health care institutions and military health clinics.

For the purpose of this analysis, descriptions of diagnostic-therapeutic procedures enumerated in the ministerial Decree on the Groundwork for concluding Contracts related to Implementation of Health-care measures provided by Compulsory Health Insurance (OG 56/17) were used.

1. KORISNICI I KONTAKTI – *USERS AND CONTACTS*

Tablica 1. Broj korisnika zdravstvene zaštite i kontakata u djelatnosti dentalne medicine u Hrvatskoj u 2022. godini

Table 1 *Number of health-care users and their contacts with health-care in the dental medicine service in Croatia in 2022*

Dob (godine) <i>Age (years)</i>	Broj korisnika <i>Number of users</i>	Broj kontakata <i>Number of contacts</i>
0 - 6	68.828	170.719
7 - 18	249.967	669.197
19 - 64	808.935	2.569.407
65+	222.916	815.705
Ukupno- Total	1.350.646	4.225.028

Pojam *korisnik* odnosi se na svakog osiguranika koji je koristio zdravstvenu zaštitu u pojedinoj ordinaciji, bez obzira na to je li liječnik u toj ordinaciji izabrani liječnik primarne zdravstvene zaštite za tog osiguranika ili nije. Pojam *kontakt* odnosi se na svaki kontakt sa zdravstvenom zaštitom: posjet, pregled, telefonske konzultacije i ostalo. Kao dob računamo dob osobe prilikom posljednjeg zabilježenog posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u navedenoj godini.

Od ukupnog broja korisnika 44,95% su bili muškarci i 55,05% žene.

The term user refers to any insured person who sought health-care in a particular practice, regardless of whether the physician in the said practice is the assigned primary health care physician of the insured person or not. The term contact refers to any contact with primary health-care providers: visit, examination, telephone counselling etc. The recorded age of the person was the age at the last recorded visit to the primary health care practice in the specified year.

Of the total number of primary health-care service users, 44.95% were men and 55.05% women.

Tablica 2. Broj korisnika zdravstvene zaštite i kontakata u djelatnosti dentalne medicine po županijama ordinacija u 2022. godini

Table 2 Number of health-care users and their contacts with health-care providers in the dental medicine service by county in 2022

Županija – County	Broj korisnika Number of users	Broj kontakata Number of contacts	Broj osiguranika Number of insured persons*
Grad Zagreb – City of Zagreb	269.182	787.341	719.900
Zagrebačka – Zagreb	100.116	303.749	264.118
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	40.858	125.375	106.926
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	50.028	176.958	131.814
Karlovačka – Karlovac	44.477	142.151	106.987
Varaždinska – Varaždin	60.211	194.794	145.862
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	34.195	105.189	81.204
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	37.171	121.290	97.008
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	94.522	296.421	249.748
Ličko-senjska – Lika - Senj	13.574	44.921	38.917
Virovitičko-podravska – Virovitica - Podravina	27.221	97.905	68.688
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	23.391	72.068	59.689
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	45.575	149.915	122.388
Zadarska – Zadar	54.785	173.086	143.937
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	92.955	285.293	243.423
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	35.414	110.250	92.737
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Sylvania	48.836	161.511	137.348
Splitsko-dalmatinska – Split - Dalmatia	139.572	445.014	395.423
Istarska – Istria	63.469	197.136	182.321
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	35.921	113.264	103.093
Međimurska – Međimurje	39.174	121.398	92.652

*Broj osiguranika je podatak Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – The number of insured persons is provided by the Croatian Health Insurance Fund.

Ukupan broj korisnika zdravstvene zaštite izračunat zbrajanjem korisnika po županijama ordinacije veći je od ukupnog broja korisnika na razini Republike Hrvatske jer su pojedine osobe tokom godine zdravstvenu zaštitu koristile u više različitih županija.

Od ukupnog broja osiguranika – 3.584,183 – 38,33% je koristilo zdravstvenu zaštitu u 2022. godini, najviše u Karlovačkoj županiji (56,68%), a najmanje u Istarskoj županiji (34,81%).

The total number of health care users, obtained by summing the number of users by counties where the practice is located, is higher than the total number of users at the national level in the Republic of Croatia as some users sought health care services in several different counties during the year.

In 2022, of a total of 3,588,345 insured persons, 38.33% sought health-care, with the greatest proportion in the Karlovac County (56.68%) and the smallest proportion in Istria County (34.81%).

2. DIJAGNOSTIČKO-TERAPIJSKI POSTUPCI – DIAGNOSTIC AND THERAPEUTICAL PROCEDURES

Tablica 3. Broj evidentiranih pregleda u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini
Table 3 Number of recorded examinations in the dental medicine service in Croatia in 2022

Dob (godine) – Age (years)	Broj pregleda – Number of examinations
0 - 6	95.234
7 - 18	302.094
19 - 64	1.079.329
65+	285.429
Ukupno - Total	1.762.086

Broj pregleda je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:
The number of examinations has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutic procedures:
DM002 Pregled bolesnika (prvi) – First examination
DM003 Ponovni pregled (recall) – Follow-up examination
DM004 Pregled akutnog bolesnika - Examination of acute patient

Tablica 4. Broj evidentiranih pregleda u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2022. godini
Table 4 Number of recorded examinations in the dental medicine service in 2022 by county

Županija County	Broj pregleda Number of examinations
Grad Zagreb – City of Zagreb	321.131
Zagrebačka – Zagreb	122.640
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	46.981
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	73.732
Karlovačka – Karlovac	63.540
Varaždinska – Varaždin	90.671
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	57.251
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	48.865
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	107.142
Ličko-senjska – Lika - Senj	14.404
Virovitičko-podravaska – Virovitica - Podravina	53.012
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	37.475
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	67.216
Zadarska – Zadar	67.567
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	121.769
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	48.141
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Syrmia	53.074
Splitsko-dalmatinska – Split - Dalmatia	207.169
Istarska – Istria	67.571
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	43.355
Međimurska – Međimurje	49.380
Ukupno – Total	1.762.086

Od ukupnog broja kontakata sa zdravstvenom zaštitom, u 41,70% slučajeva se radilo o pregledima. S obzirom na županije ordinacija, najveći udio pregleda u ukupnom broju kontakata bio je u Koprivničko-križevačkoj županiji (54,42%), a najmanji udio zabilježen je u Ličko-senjskoj županiji (32,06%).

Of the total number of contacts with primary health-care providers, 41.70% involved patient examinations. With regard to counties where practices are established, the greatest proportion of examinations in the total number of contacts with primary health-care providers was recorded in Koprivnica-Križevci County (54.42%) and the smallest proportion was recorded in Lika-Senj County (32.06%).

Tablica 5. Dob djece u kojoj je obavljen pregled (navršene godine) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini

Table 5 Ages of children (completed years) at examinations in the dental medicine service in Croatia in 2022

Dob djeteta (navršene godine) <i>Age of child (years completed)</i>	Broj pregleda <i>Number of examinations</i>			
	<i>Pregled bolesnika (prvi)</i>	<i>Ponovni pregled (recall)</i>	<i>Pregled akutnog bolesnika</i>	<i>Ukupno-Total</i>
0 - 3 godine <i>0 - 3 years</i>	17.631	10.506	9.350	37.487
4 - 6 godina <i>4 - 6 years</i>	36.347	26.118	17.789	80.254
Ukupno-Total	53.978	36.624	27.139	117.741

Od ukupnog broja pregledane djece (0 - 6 godina), u 45,84% slučajeva se radilo o prvim pregledima, u 31,1% o ponovnim pregledima i u 23,05% o pregledima akutnih pacijenata.

Regarding the total number of examined children (aged 0 - 6 years), 45.84% of the total number of examinations were first examinations, 31,1% were recalls, whereas 23,05% were examinations of acute patients.

Tablica 6. Broj dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini
Table 6 Number of recorded diagnostic and therapeutical procedures (DTP) in the dental medicine service in Croatia in 2022

Dob (godine) Age (years)	DTP		
	PREVENTIVA* Preventive	KURATIVA Curative	Ukupno Total
0-6	309.378	415.777	725.155
7-18	1.050.508	2.000.387	3.050.895
19-64	3.149.393	8.115.537	11.264.930
65+	602.291	2.396.177	2.998.468
Ukupno-Total	5.111.570	12.927.878	18.039.448

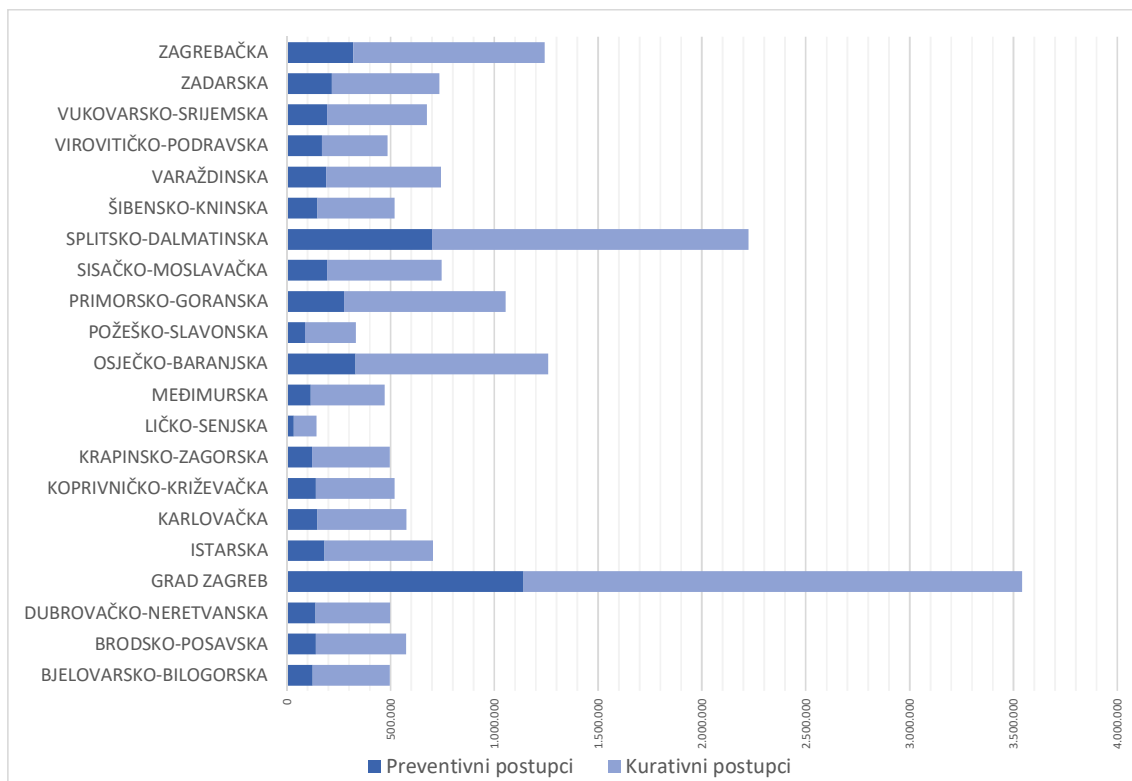
*Broj preventivnih postupaka je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:
The number of preventive procedures has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutical procedures:

DM100	Kontrola plaka s bojom i određivanje PI za zapisom (obaju lukova)
DM101	Pečaćenje fisure po zubu
DM102	Pečatni ispun (preventivni ispun po zubu)
DM103	Savjetovanje s odgajateljima, učiteljima
DM104	Stomatološko odgojno predavanje - mala skupina (do 20 ljudi)
DM105	Stomatološki odgojni rad - stomatolog - pojedinačno savjetovanje
DM106	Stomatološki odgojni rad s malenim skupinama
DM107	Obrada i analiza oralnog stanja skupina, temeljnih preventivskih skupina do 100 osoba
DM108	Za svakih daljnjih 50 osoba
DM109	Preventivni zahvati - kontrola plaka s bojom i određivanje indeksa, oba luka
DM110	Profesionalno čišćenje profilaktičkom pastom
DM111	Dentocult testovi osjetljivosti na karijes, uključuju ; SM; LB; puferski kapacitet sline
DM112	Jetkanje cakline i nanošenje smole
DM113	Priprema dentina i nanošenje dentinskog veziva
DM114	Preventivni ispun ili ART ispun - po zubu
DM115	Profilaksa s fluorom - topikalna fluoridacija, tekućina ili gel
DM116	Topikalna fluoridacija lakom (obje čeljusti)
DM117	Nanošenje otopine, želea NaF, oba luka
DM118	Nanošenje F-laka, do tri zuba
DM119	Motiviranje djece za higijenu usta
DM120	Demonstracija čišćenja zuba (po osobi)
DM200	Ispitivanje vitaliteta jednog ili više zuba uz kontrolni test
DM201	Desenzibilacija osjetljivih zubnih vratova, po zubu
DM202	Manji brusni ispravci po zubu
DM203	Provjera higijena usta, motiviranje i davanje uputa za održavanje higijene usta (5 min). Savjetovanje, motiviranje bolesnika, uz obvezno pokazivanje i vježbanje tehnike pravilna čišćenja zuba
DM204	Odstranjivanje mekih i tvrdih zubnih naslaga (po kvadrantu) strojem ili ručno
DM205	Odstranjivanje odstojećih ispuna po površini zuba
DM206	Savjetovanje stomatologa sa specijalistima po utrošenom vremenu
DM207	Uklanjanje plaka sa zuba
DM208	Sustavno subgingivalno skidanje zubnog kamenca i poliranje korijena (po sektantu - ručno)
DM209	Skidanje previsokih ispuna, po površini zuba

Od ukupnog broja zabilježenih dijagnostičko-terapijskih postupaka, zabilježeno je 36,01% preventivnih postupaka i 63,98% kurativnih postupaka kod djece do 18 godina te 26,03% preventivnih postupaka i 73,69% kurativnih postupaka kod osiguranih osoba starijih od 18 godina.

Of the total number of recorded diagnostic and therapeutical procedures, in children (aged 0 – 18 years) 36.01% were preventive procedures and 63.98% were curative procedures, whereas 26,03% were preventive procedures and 73.69% were curative procedures in adults (18 years and more).

Slika 1. Dijagnostičko-terapijski postupci (preventiva i kurativa) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2022. godini
Picture 1 Recorded diagnostic and therapeutical procedures (preventive and curative) in the dental medicine service in 2022 by county

Tablica 7. Broj pojedinih dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini

Table 7 Number of individual recorded diagnostic and therapeutical procedures (DTP) in the dental medicine service in Croatia in 2022

Dob (godine) Age (years)	DTP*			
	Ispuni ¹	Izvađeni zubi ²	Protetski radovi ³	Liječenje mekih tkiva ⁴
0-6	73.980	9.118	/	14.972
7-18	341.989	64.730	253	191.697
19-64	1.392.254	223.177	62.072	1.858.236
65+	283.375	125.578	77.095	407.125
Ukupno-Total	2.091.598	422.603	139.420	2.472.030

* Broj preventivnih postupaka je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:

* The number of preventive procedures has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutical procedures:

1	2	3	4
DM102 Pečatni ispun (preventivni ispun po zubu)	DM309 Vađenje mlijječnog zuba	DM500 Totalna proteza - gornja (maksilarna)	DM204 Odstranjivanje mekih i tvrdih zubnih naslaga (po kvadrantu) (strojem ili ručno)
DM114 Preventivni ispun ili ART ispun - po zubu	DM445 Vađenje jednokorijenskog zuba	DM501 Totalna proteza - donja (mandibularna)	DM207 Uklanjanje plaka sa zuba
DM319 Cementni ispun jednoplošni do 6 godina starosti	DM446 Vađenje višekorijenskog zuba	DM502 Djelomična lijevana metalna proteza - gornja (maksilarna)	DM208 Sustavno subgingivalno skidanje zubnog kamenca i poliranje korijena (po sektantu - ručno)
DM320 Cementni ispun višeplošni do 6 godina starosti	DM447 Ekstrakcija zuba sa separacijom	DM503 Djelomična lijevana metalna proteza - donja (mandibularna)	DM400 Liječenje parodontnog apscesa (obuhvaća lijek, ispiranje rane i drenaža)
DM325 Ispun kompozitni na jednoj površini (prekutnjaci i kutnjaci)	DM450 Komplikirano vađenje zuba (uključuje vađenje zuba kod različitih bolesnika)	DM600 Akriatna proteza sa žičanim kvačicama i žičanim ili lijevanim upiračima (do 10 elem.) - gornja (maksilarna)	DM401 Incizija apscesa u ustima s drenažom
DM326 Ispun kompozitni dvoplošni (prekutnjaci i kutnjaci)	DM456 Vađenje fragmenata slomljenog ili zaostalog korijena zuba (radix relicta)	DM601 Akriatna proteza sa žičanim kvačicama i žičanim ili lijevanim upiračima (do 10 elem.) - donja (mandibularna)	DM402 Trepanacija apikalnog dijela (ispiranje i drenaža nisu uključeni)
DM327 Ispun kompozitni troplošni (prekutnjaci i kutnjaci)			DM403 Kontrola rane
DM328 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (prekutnjaci i kutnjaci)			DM404 Ispiranje rane apscesa, uključujući kontrolu rane
DM330 Cementni ispun jednoplošni, stariji od 6 godina			DM405 Postavljanje promjena drenaže ili tampona, uključivo s kontrolom rane
DM331 Cementni ispun višeplošni, stariji od 6 godina			DM406 Zauzavljanje naknadnog kvarenja. Uključuje šave i/ili postavljanje tampona
DM332 Amalgamski ispun jednoplošni			DM407 Skidanje šavova
DM333 Amalgamski ispun dvoplošni			DM408 Higijena rane
DM334 Amalgamski ispun troplošni			DM451 Sanacija kod odjede mekog tkiva uslijed traume
DM335 Amalgamski ispun - svaka dodatna ploha u istom posjetu			DM458 Liječenje desni ili bolesti usne šupljine po posjeti
DM336 Ispun kompozitni jednoplošni (šekutići i očišnjaci)			
DM337 Ispun kompozitni dvoplošni (šekutići i očišnjaci)			
DM338 Ispun kompozitni troplošni (šekutići i očišnjaci)			
DM339 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (šekutići i očišnjaci)			
DM340 Ispun kompozitni - dogradnja incizijskog kuta zuba - IV razred po BLACKU			
DM425 Privremeno zatvaranje - privremeni ispun			
DM427 Cementni ispun na 1 plohi			
DM428 Cementni ispun na više ploha			
DM429 Amalgamski ispun - jedna ploha, trajni zub			
DM430 Amalgamski ispun - na dvjema plohami			
DM431 Amalgamski ispun - na trima plohami			
DM432 Amalgamski ispun - svaka dodatna ploha u istom posjetu			
DM435 Ispun kompozitni na jednoj površini (šekutići i očišnjaci)			
DM436 Ispun kompozitni dvoplošni			
DM437 Ispun kompozitni troplošni			
DM438 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu			
DM439 Ispun kompozitni - dogradnja incizijskog kuta zuba - IV razred po BLACKU			
DM445 Ispun kompozitni na jednoj površini (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM446 Ispun kompozitni dvoplošni (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM447 Ispun kompozitni troplošni (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM448 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			

3. UPUTNICE I RECEPTI – REFERRALS AND PRESCRIPTIONS

Tablica 8. Broj i vrsta ukupno izdanih uputnica u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini

Table 8 Number and type of all referrals issued in the dental medicine service in Croatia in 2022

	Vrsta uputnice Type of referral	Broj izdanih uputnica Number of referrals issued
A1	Konzilijarni pregled – Examination by consultant physician	61.183
A2	Kontrolni konzilijarni pregled – Follow-up examination by consultant physician	17.429
A3	Dijagnostička pretraga – Diagnostic test	278.129
A4	Drugo mišljenje prema indikaciji izabranog liječnika – Second opinion, as indicated by assigned physician	584
A5	Konzultacije (uputnica bez osigurane osobe) – Counselling (referral with the insured person absent at counselling session)	31
A6	Kontrolna dijagnostička pretraga – Follow-up diagnostic test	97
B1	Bolničko liječenje – Stationary hospital treatment	412
B2	Ponavljajuće bolničko liječenje – Recurring stationary hospital treatment	2
C1	Pregled i cjelovita obrada u specijalističkoj zdravstvenoj zaštiti – Examination and comprehensive work-up in specialist/consultant health service	3.723
C2	Pregled i obrada kroz Objedinjeni hitni bolnički prijam na koju upućuje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite* – Examination and work-up at the hospital emergency department, referred to by the assigned primary health care physician*	655
C3	Prijeoperativna obrada za nepokretne i/ili teško pokretne pacijente – Pre-operative work-up for immobile patients or patients with compromised mobility	11
D1	Ambulantno liječenje – Outpatient treatment	139.501
D2	Dnevna bolnica – Day hospital treatment	693
	Ukupno – Total	502.450

*Pregled i obrada se odvijaju kroz hitne specijalističke ambulante u bolničkim ustanovama bez organiziranog Objedinjenog hitnog bolničkog prijama. – Examination and workup are conducted in emergency specialist/consultant offices in hospitals without an emergency department.

Od ukupnog broja izdanih uputnica, većina (55,35%) ih se odnosila na dijagnostičke pretrage, a njih 27,76% se odnosilo na uputnice za ambulantno liječenje, što čini 1 upućivanje na 30 kontakta sa zdravstvenom zaštitom.

The majority (55.35%) of all issued referrals pertained to diagnostic tests whereas 27.76% of the total number pertained to outpatient treatment; the ratio of the number of referrals to the total number of contact with outpatient health-care providers is 1:30.

Tablica 9. Broj ukupno izdanih uputnica, uputnica za konzilijarne preglede (uputnice A1 i A2) i ambulantno liječenje (uputnica D1) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2022. godini

Table 9 The total number of issued referrals and referrals to consultant physician examinations (A1 i A2 referral forms) and outpatient treatment (D1) in the dental medicine service in 2022 by county

Županija County	Broj izdanih uputnica za konzilijarne preglede Number of referrals issued for consultant physician examinations	Broj izdanih uputnica za ambulantno liječenje Number of referrals issued for outpatient treatment	Ukupan broj izdanih uputnica Total number of issued referrals
Grad Zagreb – City of Zagreb	14.677	55.647	137.069
Zagrebačka – Zagreb	4.646	13.300	44.512
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	1.827	3.913	14.328
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	1.982	5.016	23.605
Karlovačka – Karlovac	2.386	3.000	16.016
Varaždinska – Varaždin	2.478	2.829	16.232
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	2.158	2.389	11.874
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	1.820	2.671	14.202
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	6.985	10.872	34.708
Ličko-senjska – Lika - Senj	564	623	3.997
Virovitičko-podravska – Virovitica - Podravina	1.011	1.059	5.278
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	1.415	1.608	7.387
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	2.372	2.330	9.851
Zadarska – Zadar	1.938	2.283	15.901
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	7.865	5.054	29.517
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	2.198	2.622	13.609
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Syrmia	2.308	1.814	7.957
Splitsko-dalmatinska – Split - Dalmatia	10.089	14.139	47.328
Istarska – Istria	5.561	3.990	23.050
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	2.685	1.988	12.943
Međimurska – Međimurje	1.647	2.354	13.086
Ukupno – Total	78.612	139.501	502.450

U ordinacijama Grada Zagreba je zabilježeno najučestalije izdavanje uputnica, jedna na 5,7 kontakata sa zdravstvenom zaštitom, dok se u ordinacijama Vukovarsko-srijemske županije izdavala jedna uputnica na 20,3 kontakata sa zdravstvenom zaštitom, gdje se bilježi najrjeđe izdavanje uputnica.

Analizirajući udio upućivanja na konzilijarne preglede (prve i kontrolne) u ukupnom broju izdanih uputnica, najveći udio je u Vukovarsko-srijemskoj županiji (29,01%), a najmanji u Sisačko-moslavačkoj županiji (8,39%) dok je najveći udio upućivanja na ambulantno liječenje u ukupnom broju izdanih uputnica zabilježen u Gradu Zagrebu (40,59%), a najmanje u Zadarskoj županiji (14,35%).

The highest ratio of referrals to contacts with primary health-care providers was recorded in City of Zagreb (1 : 5.7), whereas the lowest ratio was recorded in Vukovar-Syrmia County (1 : 20.3).

Regarding the proportion of referrals to consultant physician examinations (initial and follow-up) in the total number of referrals issued, the greatest proportion was recorded in Vukovar – Syrmia County (29,01%) and the smallest proportion was recorded in Sisak – Moslavina County (8.39%), whereas the highest ratio of referrals to outpatient treatment in the total number of referrals issued was recorded in City of Zagreb (40.59%) and the smallest proportion in Zadar County (14.35%).

Tablica 10. Deset najčešćih djelatnosti u koje se upućuju pacijenti u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini

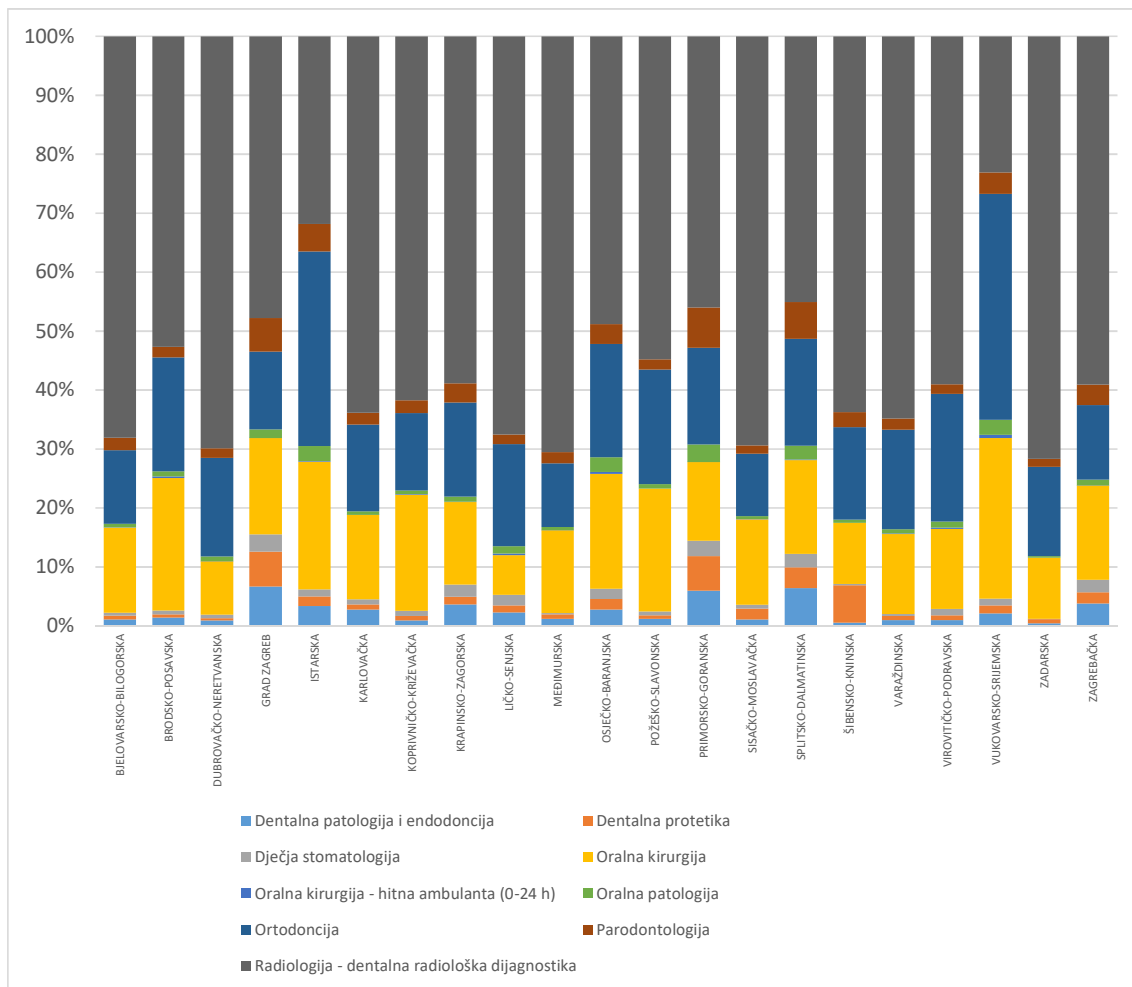
Table 10 Most frequent specialties of referral in the dental medicine service in Croatia in 2022

Djelatnost upućivanja Speciality of referral	Udio u ukupnom broju izdanih uputnica (%) Percentage of the total number of issued referrals
Radiologija-dentalna radiološka dijagnostika <i>Radiology - dental radiological diagnostics</i>	51,03
Ortodoncija <i>Orthodontics</i>	14,73
Oralna kirurgija <i>Oral surgery</i>	14,81
Parodontologija <i>Periodontology</i>	3,84
Dentalna patologija i endodoncija <i>Dental Pathology and Endodontics</i>	3,82
Dentalna protetika <i>Prosthodontics</i>	3,08
Radiologija (klasične i kontrastne pretrage) <i>Radiology (conventional and contrast-enhanced tests)</i>	4,23
Dječja stomatologija <i>Paediatric and Preventive Dentistry</i>	1,67
Oralna patologija <i>Oral Medicine</i>	1,3
Medicinska mikrobiologija s parazitologijom <i>Medical microbiology and parasitology</i>	0,5

Pacijenti se iz djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite najčešće upućuju na dentalnu radiološku dijagnostiku dok se najveći udio upućivanja na specijalističke grane dentalne medicine odnosi na ortodontiju i oralnu kirurgiju.

Referrals in the dental medicine service in Croatia were most frequently issued for dental radiological diagnostics whereas the greatest proportion of referrals pertains to dental medicine specialist services such as orthodontics and oral surgery.

Slika 2. Najčešće specijalističke djelatnosti u koje se upućuju pacijenti u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2022. godini
Picture 2 Most frequent specialities of referral in the dental medicine service in 2022 by county

Analizirajući udio upućivanja na pojedine specijalističke djelatnosti dentalne medicine u ukupnom broju izdanih uputnica po županijama, najveći udio upućivanja na ortodontciju je zabilježen u Vukovarsko-srijemskoj (38,28%) i Istarskoj županiji (33,02%), dok se najveći udio upućivanja na oralnu kirurgiju bilježi u Vukovarsko-srijemskoj (27,25%) i Brodsko-posavskoj županiji (22,5%). Najmanje upućenih pacijenata na ortodontciju je zabilježeno u Sisačko-moslavačkoj (10,55%) i Međimurskoj županiji (10,81%), a najmanje izdanih uputnica za oralnu kirurgiju se bilježi u Ličko-senjskoj (6,76%) i Dubrovačko-neretvanskoj županiji (9,09%).

Regarding the proportion of referrals to dental medicine specialities in the total number of referrals issued by county, the greatest proportion of referrals to orthodontics was recorded in Vukovar - Sirmia County (38.28%) and Istria County (33.02%), whereas the greatest proportion of referrals to oral surgery was recorded in Vukovar - Sirmia County (27.25%) and Brod - Posavina County (22.5%). The lowest relative number of patients referred to orthodontics was recorded in Sisak-Moslavina County (10.55%) and Međimurje County (10.81%) and the lowest relative number of patients referred to oral surgery was recorded in Lika – Senj County (6.76%) and Dubrovnik – Neretva County (9.09%).

Tablica 11. Deset najčešće izdanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini, prikazani po podgrupama
Table 11 Most frequently issued prescriptions in the dental medicine service in Croatia in 2022 by subgroups

ATK-podgrupe lijekova <i>ATC subgroups</i>	Broj izdanih recepata <i>Number of prescriptions issued</i>
Beta-laktamski penicilini <i>Beta-lactam penicillins</i>	231.580
Derivati propionske kiseline <i>Propionic acid derivatives</i>	67.481
Makrolidi i linkozamidi <i>Macrolides and lincosamides</i>	58.607
Lijekovi za liječenje infekcija protozoima <i>Medicines for the treatment of protozoan infections</i>	31.045
Antiseptici i sredstva za dezinfekciju <i>Antiseptics and disinfectants</i>	14.118
Cefalosporini <i>Cephalosporins</i>	9.446
Nesteroidni antireumatici - derivati octene kiseline <i>Nonsteroidal antirheumatic drugs - derivatives of acetic acid</i>	8.682
Stomatološki lijekovi, lijekovi za liječenje bolesti usne šupljine <i>Dental drugs, drugs for the treatment of diseases of the oral cavity</i>	6.651
Anksiolitici <i>Anxiolytics</i>	1.088
Antibiotici i kemoterapeutici za primjenu u liječenju kožnih bolesti <i>Antibiotics and chemotherapeutics for use in the treatment of skin diseases</i>	1.452
Ukupan broj svih izdanih recepata <i>Total number of all issued prescriptions</i>	461.407

Od ukupnog broja svih propisanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite, većina (71,98%) se odnosi na antibiotike dok se 16,74% odnosi na analgetike.

The majority (71.98%) of all prescriptions issued by doctors of dental medicine in the dental medicine service in Croatia in 2022 were antibiotic prescriptions, whereas 16.74% was prescriptions for analgesics.

Tablica 12. Najčešće propisani lijekovi u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini, prikazani po sumiranim podgrupama

Table 12 Most frequently prescribed drugs in the dental medicine service in Croatia in 2022 by summarized subgroups

<i>Lijekovi Drugs</i>	<i>Broj izdanih recepata Number of prescriptions issued</i>
Antibiotici¹/Antibiotics	
amokcicilin	46.856
amokcicilin + klavulanska kiselina	208.115
azitromicin	8.836
cefaleksin	8.271
cefiksim	400
cefpodoksim	84
cefuroksim	691
ciprofloksacin	44
doksiciklin	397
eritromicin	581
fenoksimetilpenicilin	220
flukloksacilin	1
fosfomicin	18
fusidatna kiselina	4
klaritromicin	673
klindamicin	48.524
levofloksacin	6
metronidazol	31.060
moksifloksacin	2
mupirocin	729
nitrofurantoin	40
norfloksacin	59
sulfadiazin-srebro	18
sulfametoksazol + trimetoprim	74
tobramicin	173
Nesteroidni analgetici²/Nonsteroidal antirheumatics	
acemetacin	4
deksketoprofen	517
diklofenak	4.637
etorikoksib	6
ibuprofen	57.114
indometacin	33
ketoprofen	11.631
meloksikam	7
metamizol	242
naproksen	2.493
paracetamol	118
piroksikam	9
Antiseptici³/Antiseptics	
Acidi borici solutio 1 % (p.o.) 10 g	1
Acidi borici solutio 3 % (p.o.) 10 g	39
Aethanolum dilutum (70 vol.%) 200,0 M.D.S. izvana	3
benzoi peroksid	1
polivinil-pirolidon + natrij-hijalurat + gliciretinična kiselina	121
povidon-jod	14.119
Antimikotici⁴/Antimycotics	
adapalen, kombinacije	3
azelatna kiselina	7
ciklopiroksolamin	1
flukonazol	251
itrakonazol	8
klotrimazol	52
klotrimazol + heksamidin	4

mikonazol	6.750
nistatin	224
terbinafin	17
Kortikosteroidi⁵/Corticosteroides	
alklometazon	13
beklometazon	3
betametazon	765
budesonid	32
budesonid + formoterol	1
ciklezonid	2
deksametazon	382
estradiolbenzoat + prednizolon + salicilna kiselina	1
flutikazon	21
Anksiolitici⁶/Anxiolytics	
alprazolam	73
bromazepam	10
diazepam	983
lorazepam	3
nitrazepam	3
oksazepam	19
zolpidem	10
Kombinacije antibiotika i kortikosteroida⁷/Combination of antibiotics and corticosteroides	
betametazon + gentamicin	415
deksametazon + neomicin + polimiksin B	601
tobramicin + deksametazon	17

Uključuje sljedeće ATK-podgrupe lijekova:						
The aforementioned categories encompass the following ATC subgroups:						
1	2	3	4	5	6	7
Antibiotici i kemoterapeutici za primjenu u liječenju kožnih bolesti Antimikrobni i antivirusni lijekovi Beta-laktamski penicilini Cefalosporini Kinoloni Lijekovi s antiinfektivnim i antiseptičkim djelovanjem za ginekološku primjenu Lijekovi za liječenje akni Lijekovi za liječenje infekcija protozoima Makrolidi i linkozamidi Ostali antibiotici Sulfonamidi i trimetoprim Tetraciklini	Nesteroidni antireumatici Ostali analgetici i antipiretici	Antiseptici i sredstva za dezinfekciju Lijekovi s antiinfektivnim i antiseptičkim djelovanjem za ginekološku primjenu Lijekovi za liječenje akni Lijekovi za liječenje bolesti oka Stomatološki lijekovi, lijekovi za liječenje bolesti usne šupljine	Antimikotici za lokalnu primjenu Lijekovi s antiinfektivnim i antiseptičkim djelovanjem za ginekološku primjenu Lijekovi s antimikotskim djelovanjem za primjenu u liječenju kožnih bolesti Lijekovi za liječenje sustavnih gljivičnih infekcija Stomatološki lijekovi, lijekovi za liječenje bolesti usne šupljine	Antiastmatici Glukokortikoidi i kombinacije Kortikosteroidi za primjenu u liječenju kožnih bolesti Kortikosteroidi za sustavnu primjenu Lijekovi za liječenje bolesti nosa	Anksiolitici Hipnotici i sedativi	Antimikrobni i antivirusni lijekovi Glukokortikoidi i kombinacije Kortikosteroidi za primjenu u liječenju kožnih bolesti

4. ZABILJEŽENE DIJAGNOZE - RECORDED DIAGNOSES

Tablica 13. Broj osoba kod kojih je zabilježena barem jedna dijagnoza iz navedenih skupina bolesti i stanja u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2022. godini

Table 13 Number of persons with at least one diagnosis from the listed group of diseases and conditions in dental medicine practices in Croatia in 2022

Bolesti i stanja MKB 10 <i>Diseases and conditions ICD 10</i>		Broj osoba po dobnim skupinama <i>Number of patients by age group</i>				Ukupno <i>Total</i>
		0 - 6	7 - 17	18 - 64	65 +	
Poremećaji u razvoju i nicanju zubi – <i>Disorders of tooth development and eruption</i>	K00	3.647	18.360	8.460	1.872	32.339
Zadržani (retinirani) i uklješteni (impaktirani) zubi – <i>Embedded and impacted teeth</i>	K01	353	3.405	20.654	719	25.131
Zubni karijes - <i>Dental caries</i>	K02	31.839	126.193	458.823	99.134	715.989
Ostale bolesti čvrstog zubnog tkiva – <i>Other diseases of hard tissues of teeth</i>	K03	3.635	30.173	272.407	50.002	356.217
Bolesti pulpe i periapikalnih tkiva – <i>Diseases of pulp and periapical tissues</i>	K04	13.693	42.679	289.862	72.642	418.877
Akutni i kronični gingivitis – <i>Acute and chronic gingivitis</i>	K05.0-K05.1	315	2.524	33.817	9.865	46.521
Akutni i kronični periodontitis i periodontoza – <i>Acute and chronic periodontitis and periodontosis</i>	K05.2-K05.4	244	1.354	55.678	26.180	83.456
Ostale periodontalne bolesti – <i>Other periodontal diseases</i>	K05.5-K05.6	15	124	2.926	743	3.808
Ostali poremećaji gingive i bezuboga alveolarnog grebena – <i>Other disorders of gingiva and edentulous alveolar ridge</i>	K06	49	290	7.088	4.325	11.753
Dentofacijalne nepravilnosti (uključujući malokluziju) – <i>Dentofacial anomalies (including malocclusion)</i>	K07	1.002	61.622	8.808	1.113	72.545
Ostali poremećaji zubi i potpornih struktura – <i>Other disorders of teeth and supporting structures</i>	K08	1.938	14.802	112.503	84.400	213.643
Ciste oralnog područja koje nisu svrstane drugamo – <i>Cysts of oral region, NEC</i>	K09	4	116	1.281	232	1.633
Ostale bolesti čeljusti - <i>Other diseases of jaws</i>	K10	388	1.327	19.301	5.542	26.558
Bolesti žlijezda slinovnica - <i>Diseases of salivary glands</i>	K11	7	64	814	521	1.406
Stomatitis i srodna oštećenja - <i>Stomatitis and related lesions</i>	K12	258	640	4.950	3.227	9.075
Ostale bolesti usana i oralne sluznice – <i>Other diseases of lip and oral mucosa</i>	K13	118	390	3.788	2.093	6.389
Bolesti jezika - <i>Diseases of tongue</i>	K14	24	39	743	425	1.236
Ukupno - Total		57.529	304.102	1.301.903	363.035	2.026.576

Gore navedene dijagnoze su evidentirane prilikom kontakta sa zdravstvenom zaštitom, bilo kao glavne, bilo kao dodatne dijagnoze ili na receptima. Za potrebe ovog prikaza, jedna osoba se unutar jedne skupine bolesti i stanja pojavljuje jedanput, ali se može pojaviti u više različitih skupina bolesti i stanja.

The above listed diagnoses were recorded during contacts with primary health-care providers, either as principal or as additional diagnoses, or on prescriptions. For the purposes of this overview, one person may be only recorded once within one group of diseases and health conditions, but may be recorded in other groups of diseases and conditions as well.

5. USPOREDBA PO GODINAMA – COMPARISON BY YEARS

Slika 3. Prikaz kretanja broja korisnika, kontakata, pregleda, izdanih uputnica i izdanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u razdoblju od 2018. do 2022. godine

Figure 3 Overview of the number of users, contacts, examinations, issued referrals and issued prescriptions in the dental medicine service in Croatia in the period from 2018 to 2022

